

Tjänsteskrivelse

Handläggare: Gunilla Strömqvist

Datum: 2018-07-16

Sida 1

Remiss - Ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet vid Ryaverkets avloppsreningsverk i Göteborgs kommun (Dnr MOBNM-2018-1098)

Sammanfattning

Miljö- och byggnadsnämnden har fått Ryaverkets avloppsreningsverks ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet på remiss. Det är Gryaab AB, ett kommunalt bolag som driver Ryaverket. Den totala anslutningen till verket är ca 810 000 personekvivalenter (pe). Utifrån ägarkommunernas tillväxtprognoser för år 2030 så söker man nu tillstånd för en avloppsanläggning som klarar att ta emot avloppsvatten som motsvarar 917 000 personer.

Miljöenheten har valt ut några områden att lämna synpunkter på i remissen; ovidkommande vatten, prognos påkoppling, alternativ utsläppspunkt och påverkan på kustmiljön.

Ryaverket har problem med en stor mängd ovidkommande vatten dvs 60 % av årsflödet är ovidkommande vatten. Göteborgs stad står för ca 80 % av mängden ovidkommande vatten. Bakgrunden till det är bl a att dagvattnet är anslutet till avloppsvattennätet i s k kombinerade system. Vid högt flöde på inkommande vatten renas avloppsvattnet endast mekaniskt och kemiskt och vid riktigt höga flöden är det enbart mekanisk rening.

Miljöenheten anser att det viktigaste framöver är att minska mängden ovidkommande vatten. Rådigheten över det är inte enkel med tanke på att Kretslopp och vatten i Göteborg ansvarar för sina avloppsledningar och inte Rya. Det blir svårt med ansvarsfrågan i en sådan här prövning när det är en annan verksamhetsutövare som har störst inverkan på verksamheten. Ansvarsfrågan bör redas ut bättre så att ekonomiska medel användas till de åtgärder som gör störst nytta. Lagstöd för att jobba aktivt med avloppsledningsnät finns i åtgärdsprogrammet för Västerhavet, åtgärd 3 som kommunerna ansvarar för. Miljöenheten anser att någon form av styrning borde införas från Gryaab AB t ex genom att kommunerna var tvungna att betala mer om de släpper på för mycket ovidkommande vatten.

För Kungälv har bara överföring av Diseröds avloppsreningsverk tagits med i prognosen samt en befolkningsökning på 1,1-1,5%. Miljöenheten anser att befolkningsprognosen för Kungälv ska räknas upp. Utbyggnadsplanen för vatten- och avlopp i Kungälv och ett expansivt bostadsbyggande i kommunen medför en rejäl ökning av antalet anslutna fastigheter till kommunalt avlopp. Enligt befolkningsprognosen för Kungälv kommer befolkningen öka med 2,4 % varje år under de tio kommande åren, fram till 2026.

Nuvarande utsläppspunkt för det renade avloppsvattnet är belägen vid Rya Nabbe ca 850 m väster om Älvsborgsbron. Den alternativa utloppsledningen som utretts i samband med ansökan är en tunnel på land som ungefär vid Hjuvik går ner i en tunnel i vattnet och släpps utanför Vinga.

MILJÖENHETEN
SAMHÄLLE OCH UTVECKLING

**KUNGÄLV
KOMMUN**

ADRESS Stadshuset 442 81 Kungälv
TELEFON 0303-23 80 00 vx
E-POST kommun@kungalv.se
HEMSIDA www.kungalv.se

Tjänsteskrivelse

Handläggare: Gunilla Strömqvist

Datum: 2018-07-16

Sida 2

I miljökonsekvensbeskrivningen till ansökan finns det med en utredning där de anser att nuvarande utsläppspunkt är den lämpligaste, med hänsyn till stora kostnader för en ny utsläppstunnel/ledning samt miljörisken med att släppa ut behandlat avloppsvatten i ett relativt opåverkat djupvatten. Miljöenheten anser att det borde utretts flera olika utsläppspunkter i samband med ansökan och en bedömning av för- och nackdelar med dessa jämfört med nuvarande utsläppspunkt.

I miljökonsekvensbeskrivningen landar man i att utsläpp till vatten från Ryaverket av näringsämnen, organisk substans och mikroföroreningar/läkemedelsrester sker men det bedöms inte ändras så att förutsättningarna att uppnå miljömål och miljö kvalitetsnormer försämras. För det näringsämne som utpekats som mest problematiskt i recipienten, kväve, kommer utsläppen att minska. Fosfor kommer att vara på samma nivå eller tidvis öka något.

Av de utredningar som har redovisats i samband med ansökan framkommer bl a att statusen på vattenförekomsterna utanför Göta älvs mynningsområden varierar, alla har inte god status. De berörda vattenförekomsterna är: Rivö fjord, Asperöfjorden, Dana fjord, Björköfjorden samt Stora Kalvsund. Målet är att de ska nå god status enligt åtgärdsprogrammet för Västerhavet. Miljöenheten anser att utsläppet från Ryaverket påverkar vattenförekomsterna. Miljöenheten håller inte med i de bedömningar som görs i MKB:n, där de landat i att Ryaverket inte har så stor påverkan på vattenförekomsterna. Vi anser att det är bättre att redovisa att Ryaverkets utlopp har en påverkan och att bästa åtgärden för att få bättre status är att minska ovidkommande vatten och därmed minska inkommande flöden och som följd rena avloppsvattnet fullständigt under större delen av året.

Bakgrund

Miljö- och byggnadsnämnden har fått Ryaverkets avloppsreningsverks ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet på remiss. Det är Gryaab AB, ett kommunalt bolag som driver Ryaverket. Bolaget ägs av kommunerna Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum och Partille. Avloppsvattnet leds i tunnelsystem från de sex kommunerna till Ryaverket som är beläget på Hisingen nära Älvsborgsbron. Den totala anslutningen till verket är ca 810 000 personekvivalenter (pe). Utifrån ägarkommunernas tillväxtprognoser för år 2030 så söker man nu tillstånd för en avloppsanläggning som klarar att ta emot avloppsvatten som motsvarar 917 000 personer.

Miljöenheten har valt ut några områden att lämna synpunkter på.

Ovidkommande vatten

Ryaverket har problem med en stor mängd ovidkommande vatten dvs 60 % av årsflödet är ovidkommande vatten. Göteborgs stad står för ca 80 % av mängden ovidkommande vatten. Bakgrunden till det är bl a att dagvattnet är anslutet till avloppsvattnenätet i s k kombinerade system.

Vid inkommande avloppsflöden större än cirka 8 m³/s klarar inte Ryaverket att rena avloppsvattnet på avsett vis. Ett delflöde av avloppsvattnet leds då förbi ordinarie biologisk och kemisk behandling, till försedimenteringsbassänger som kan delas av och användas för kemisk rening, med så kallad direktfällning. Med direktfällning menas att kemisk fällning av avloppsvattnet sker som enda steg efter den mekaniska reningen.

Vid inkommande flöden överstigande cirka 12 m³/s, består reningen av enbart mekanisk rening av avloppsvattnet, dvs enbart grovgallring, fingallring och försedimentering utan kemisk fällning.

MILJÖENHETEN
SAMHÄLLE OCH UTVECKLING

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

ADRESS Stadshuset 442 81 Kungälv
TELEFON 0303-23 80 00 vx
E-POST kommun@kungalv.se
HEMSIDA www.kungalv.se

Tjänsteskrivelse

Handläggare: Gunilla Strömqvist

Datum: 2018-07-16

Sida 3

Prognos påkoppling

För Kungälv har bara överföring av Diseröds avloppsreningsverk tagits med i prognosen samt en befolkningsökning på 1,1-1,5%.

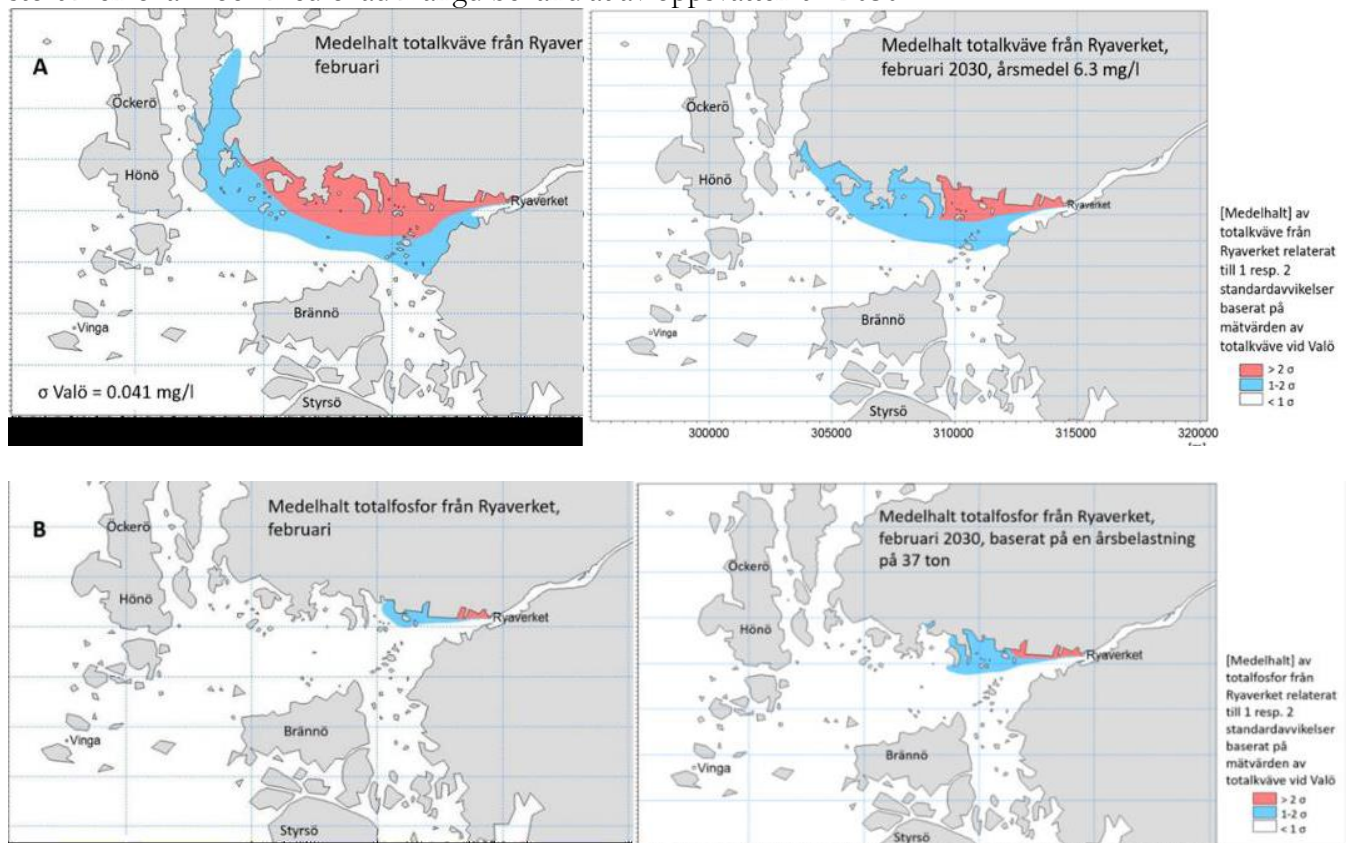
Utsläppspunkt

Det renade avloppsvattnet leds ut via Rya Nabbe ca 850 m väster om Älvsborgsbron, via en 825 m lång bergstunnel och sedan via två stycken 195 m långa utloppsledningarna. Utloppsledningarna ligger på botten av Göta älv och mynnar på älvens norra sida. Gryaab har utrett en alternativ utsläppspunkt eftersom det finns ett åtgärdsområde i VISS (Vatteninformation Sverige) att utsläppspunkten ska flyttas längre ut i Göteborgs södra skärgård för att få en bättre vattenkvalitet i Rivöfjorden. Den alternativa utloppsledningen som utretts är en tunnel på land som ungefär vid Hjuvik går ner i en tunnel och släpps utanför Vinga.

I miljökonsekvensbeskrivningen till ansökan finns det med en utredning där de anser att nuvarande utsläppspunkt är den lämpligaste, med hänsyn till stora kostnader för en ny utsläppstunnel/ledning samt miljörisken med att släppa ut behandlat avloppsvatten i ett relativt opåverkat djupvatten.

Påverkan kustmiljön

Bilderna nedan är tagna ur miljökonsekvensbeskrivningen i ansökan och visar spridning av fosfor och kväve. Kväveutsläppet minskar till 2030 med bättre reningsteknik. Fosforutsläppet är inte så stort men ökar i och med ökad mängd behandlat avloppsvatten till 2030.

I miljökonsekvensbeskrivningen landar man i att utsläpp till vatten från Ryaverket av näringsämnen, organisk substans och mikroföroreningar/läkemedelsrester sker men det bedöms inte ändras så att

MILJÖENHETEN
SAMHÄLLE OCH UTVECKLING

**KUNGÄLV
KOMMUN**

ADRESS Stadshuset · 442 81 Kungälv
TELEFON 0303-23 80 00 vx
E-POST kommun@kungalv.se
HEMSIDA www.kungalv.se

Tjänsteskrivelse

Handläggare: Gunilla Strömqvist

Datum: 2018-07-16

Sida 4

förutsättningarna att uppnå miljömål och miljökvalitetsnormer försämras. För det näringsämne som utpekats som mest problematiskt i recipienten, kväve, kommer utsläppen att minska. Fosfor kommer att vara på samma nivå eller tidvis öka något.

Övrigt som redovisas är makroalger, växtplankton, fintrådiga alger, särskilt förorenande ämnen, bottenfauna och kemisk ytvattenstatus.

Miljöenhetens bedömning

Ovidkommande vatten

Mängden ovidkommande vatten är Ryaverkets största utmaning. Vid högt flöde renas avloppsvattnet bara mekaniskt och kemiskt och vid riktigt höga flöden enbart mekaniskt.

Miljöenheten anser att det viktigaste framöver är att minska mängden ovidkommande vatten.

Rådigheten över det är inte enkel med tanke på att Kretslopp och vatten i Göteborg ansvarar för sina avloppsledningar och inte Rya. Det blir svårt med ansvarsfrågan i en sådan här prövning när det är en annan verksamhetsutövare som har störst inverkan på verksamheten. Ansvarsfrågan bör redas ut bättre så att ekonomiska medel användas till de åtgärder som gör störst nytta. Lagstöd för det här med att jobba aktivt med avloppsledningsnät finns i åtgärdsprogrammet för Västerhavet, åtgärd 3 som kommunerna ansvarar för:

Kommuner ska prioritera och genomföra sin tillsyn så att de ställer de krav som behövs för att utsläppen av näringsämnen och prioriterade och särskilda förorenande ämnen från a. avloppsledningsnät och b. avloppsreningsverk minskar till vattenförekomster där det finns en risk för att miljökvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan. Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.

Miljöenheten anser att någon form av styrning från Gryaab AB borde införas t ex genom att kommunerna blir tvungna att betala mer om de släpper på för mycket ovidkommande vatten.

Prognos påkoppling

Miljöenheten anser att befolkningsprognosen för Kungälv ska räknas upp.

Utbyggnadsplanen för vatten- och avlopp i Kungälv och ett expansivt bostadsbyggande i kommunen medför en rejäl ökning av antalet anslutna fastigheter till kommunalt avlopp.

Enligt befolkningsprognosen för Kungälv kommer befolkningen öka med 2,4 % varje år under de tio kommande åren, fram till 2026. Kode avloppsreningsverk bör läggas ner med tanke på utsläppspunkt i en känslig övergödd recipient, Vallbyån, i så fall tillkommer ytterligare 1300 pe. Se även VA verksamheten Kungälvs kommuns yttrande i detta ärende daterad 2018-02-19 och e-post 2018-07-13.

Utsläppspunkten

Miljöenheten anser att det borde utretts flera olika utsläppspunkter i samband med ansökan och en bedömning av för- och nackdelar med dessa jämfört med nuvarande utsläppspunkt.

Påverkan kustmiljön

Intressanta utredningar har redovisats i samband med ansökan. Av dem framkommer bl a att statusen på vattenförekomsterna utanför Göta älvs mynningsområden varierar. De berörda vattenförekomsterna är: Rivö fjord, Asperöfjorden, Dana fjord, Björköfjorden samt Stora Kalvsund. Dessa inte har god status idag och målet är ju att de ska nå god status enligt åtgärdsprogrammet för Västerhavet. Miljöenheten anser att utsläppet från Ryaverket påverkar vattenförekomsterna negativt.

MILJÖENHETEN
SAMHÄLLE OCH UTVECKLING

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

ADRESS Stadshuset 442 81 Kungälv
TELEFON 0303-23 80 00 vx
E-POST kommun@kungalv.se
HEMSIDA www.kungalv.se

Tjänsteskrivelse

Handläggare: Gunilla Strömqvist

Datum: 2018-07-16

Sida 5

Miljöenheten håller inte med i de bedömningar som görs i MKB:n, där de landat i att Ryaverket inte har så stor påverkan på vattenförekomsterna. Vi anser att det är bättre att redovisa att Ryaverkets utlopp har en påverkan och att bästa åtgärden för att få bättre status är att minska ovidkommande vatten, minska inkommande flöden och rena avloppsvattnet fullständigt under större delen av året.

Förslag till yttrande

Miljö- och byggnadsnämnden tillstyrker ansökan och lämnar miljöenhetens yttrande som svar på remissen.

Gunilla Strömqvist
Miljöinspektör

Kristina Franzén
Miljöchef

Bilagor: Remissen från Länsstyrelsen och ansökan från Gryaab AB

Expedieras till: vastragotaland@lanstyrelsen.se med diarienummer 551-25983-2017 senast 31 augusti 2018.

MILJÖENHETEN
SAMHÄLLE OCH UTVECKLING

**KUNGÄLV
KOMMUN**

ADRESS Stadshuset 442 81 Kungälv
TELEFON 0303-23 80 00 vx
E-POST kommun@kungalv.se
HEMSIDA www.kungalv.se